

Miten suojaudut ja erottaudut markkinoilla?

Patentointi ja mallioikeus

Immateriaalioikeudet (IPR)

- hyvä tapa suojata osaamista

IMMATERIAALIOIKEUDET

TEKIJÄNOIKEUDET

oikeus teokseen

oikeus valokuvaan

ohjelmistot

Domain-nimet

TEOLLISOIKEUDET

toiminimi

patentti

hyödyllisyysmalli

mallisuoja

tavaramerkki

Teollisoikeus on kielto-oikeus, jolla suojataan keksintöjä, palveluiden ja tavaroiden tunnuksina käytettäviä merkkejä sekä tavaran ulkomuotoa.

LIIKESALAISUUS

strategiat/suunnitelmat

hinnoittelu

dokumentointi

hankkeet

asiakkaat/toimittajat

muut sisäiset suhteet

SOPIMUKSET

salassapitosopimukset

hankintasopimukset

lisenssisopimukset

työsuhdekeksinnöt

jälleenmyynti- ja kumppanuussopimus

julkistaminen

Keksintö ja patentti

Mikä on keksintö ?

Keksinnöksi määritellään olemassa olevaan ongelmaan tai tarpeeseen kehitetty uusi tai yllättävä ratkaisu, joka on sovellettavissa käytäntöön.

Teknisen ongelman ratkaisu, joka on

- Uusi, erottuu olennaisesti ennestään tunnetusta
- Keksinnöllinen, ei ilmeinen alan ns. "keskitason" ammattimiehelle
- Teollisesti käyttökelpoinen

....esimerkiksi

- Menetelmä
- Laite
- Tuote, tai
- em. ratkaisujen uusi yhteinen toteutus

Keksintö ja patenti

Mikä ei ole keksintö ?

Keksintönä ei pelkästään pidetä:

- Löytöä, tieteellistä tai matemaattista menetelmää
- Taiteellista luomusta
- Suunnitelmaa, sääntöä tai menetelmää älyllistä toimintaa, peliä tai liiketoimintaa varten
- Tietojen esittämistä
- Liikeidea
- Tietokoneohjelmat
- Ihmiseen tai eläimeen kohdistuvaa kirurgista tai terapeutista käsittelyä tai diagnoosia tarkoittavaa menetelmää

Patentti

- Kielto-oikeus, jolla estetään muita käyttämästä keksintöä ammattimaisesti hyväksi. (valmistus, käyttö, jakelu, varastointi, tuonti tai myynti)
- Tarkoitettu *teknisten* ratkaisujen suojaamiseen
- Saadun suojan määräävät patenttivaatimukset
- Patentoitavalta keksinnöltä edellytetään, että se
 - on uusi
 - eroaa *olennaisesti* ennestään tunnetuista
 - on teollisesti käyttökelpoinen
 - toimii tarkoitetulla tavalla
- Suomessa saatu patentti suojaa keksinnön vain Suomessa
- Patentti voidaan pitää voimassa korkeintaan 20 vuotta (lääkealalla 25 vuotta) hakemuksen tekemispäivästä

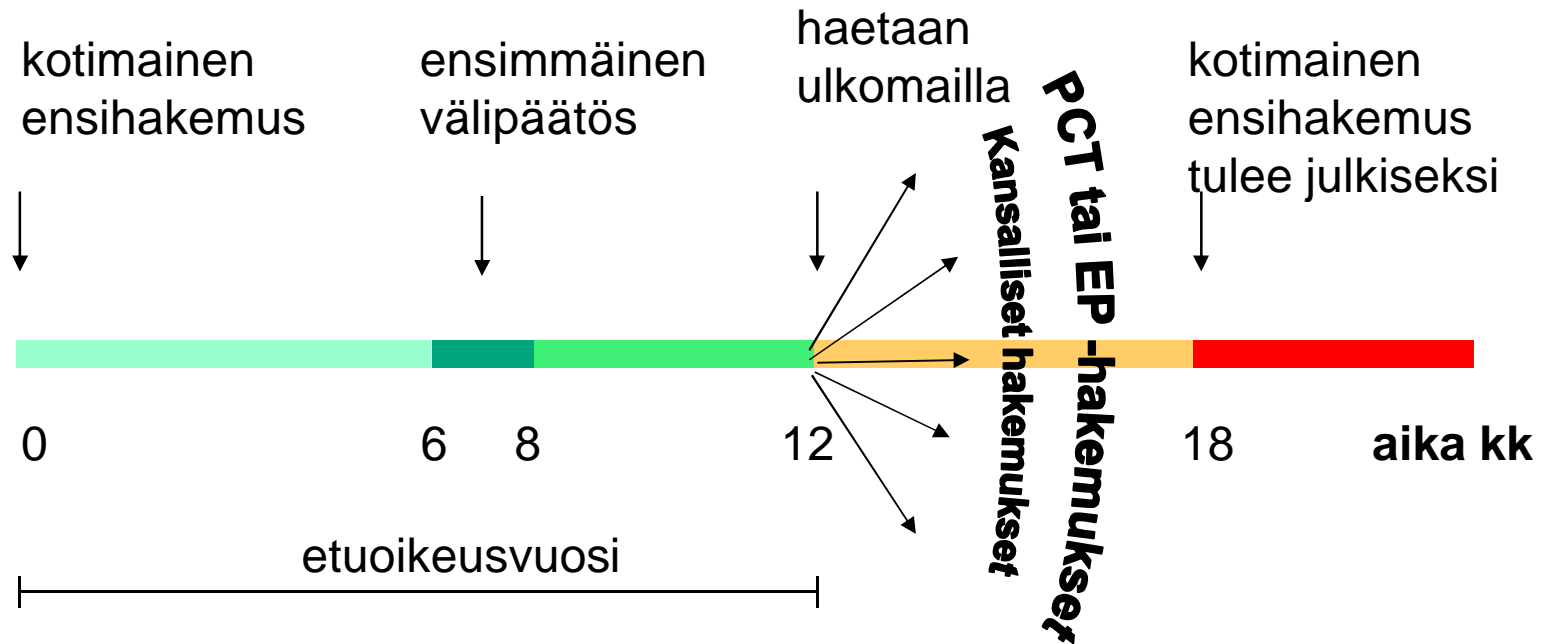
Patentti

Patentihakemus kotimaassa

- Hakemus jätetään kirjallisena Suomessa PRH:lle
 - Rekisteröintimaksu 450 € / sähköinen 350 €
- Voimassa 20 vuotta (lääke- ja kasvinsuojeluaineet 25 v)
- etuoikeusaika 12 kk
- hakemusasiakirjat julkisia 18 kk:n kuluttua

Hakeminen ulkomailla – milloin?

Patentin hakeminen ulkomaille, eri vaihtoehdot

- Kansallinen patenttihakemus
 - Patenttihakemus kohdemaan patenttihakemuksia käsittelevälle viranomaiselle
 - Kansallinen patenttihakemus myös kansainvälisen PCT-hakemuksen jatkona
 - Johtaa patenttiin ainoastaan kohdemaassa

- Kansainvälinen patenttihakemus, PCT-hakemus (Patent Cooperation Treaty)
 - Hakemus ei johda patenttiin
 - Antaa option jättää kansallisia/alueellisia patentti- ja hyödyllisyysmallihakemuksia
 - Hakija saa arvion keksinnön uutuudesta, patentoitavuudesta, teollisesta käytettävyydestä
 - Voi lykätä päätöstä ja kustannuksia suojan laajentamisesta, 30 tai 31 kk etuoikeuspäivästä

- Eurooppapatenttihakemus Euroopan patenttivorastolle (EPO)
 - Perustuu Euroopan patenttisopimukseen (European Patent Convention, EPC, sis. 40 valtiota)
 - Vaihe 1: uutuustutkimusraportti: patentoitavuuden esteet ja näkemys patentoitavuudesta
 - Vaihe 2: saadakseen lausunnon patentoitavuudesta maksetaan 6 kk:n kuluessa patentoitavuustutkimusmaksu ja nimeämismaksu
 - Myönnetty patentti on saatettava voimaan hakemuksessa nimetyissä maissa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Tiedolla varmuutta - IPR

Hyvä mallisuoja - miten?

29.4.2015

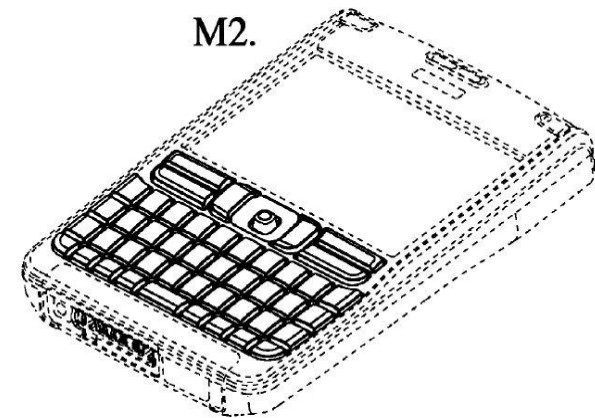
Tuotteen ulkomuodon suojaaminen

- Mallisuojaus
 - mallin rekisteröinti kansallisesti
 - EU:ssa
 - Kansainvälisesti

Mallioikeus

- Teollisoikeuksien ryhmään kuuluva oikeudellinen suojamuoto, joka suojaa **uutta muotoilua**, ja joka saavutetaan mallin rekisteröimisellä
- ”**Mallilla tarkoitetaan tuotteen tai sen osan ulkomuotoa, joka ilmenee tuotteen tai sen koristelun piirteistä.**”
- **Suojata voidaan konkreettinen, näköaisteilla havaittava kohde (esine tai sen osa)**
- Suojalle ei aseteta mitään taiteellisuusvaatimuksia
- Tekniset ideat eivät sellaisenaan saa suojaa, eikä rakenteet, joita ei voi nähdä esinettä purkamatta tai rikkomatta
- Etuoikeusaika 6 kk Suomen hakemispäivästä rekisteröimiseksi ulkomailla

M2.

Hak.nro: M20050152

Haltija: Nokia Corporation

Tavaranimike:
käsipuhelimen
näppäimet

Mallisuoja

- Suojaa suunnittelijan luomaa muotoa jäljittelyltä
- Malli voidaan rekisteröidä ja samalla pyytää mallin julkaisemisen siirtämistä.
 - Mallisuoja alkaa rekisteröinnistä
 - Malli ei tule heti kilpailijan tietoon
- Rekisteröinti antaa yksinoikeuden mallioikeuden haltijalle
- Mallin käyttöön edellytetään mallioikeuden haltijan lupaa
- Rekisteröity malli voidaan lisensoida tai myydä

Mallisuoja

- Rekisteröinnin edellytyksenä on, että malli on uusi ja yksilöllinen
- Mallin kokonaisvaikutelman tulee riittävästi erottua siitä, mikä on jo tullut tunnetuksi
 - Uusi
 - Yksilöllinen
 - Luovan työn tulos

Rekisteröinnin edellytykset 1/2

a) Uutuus

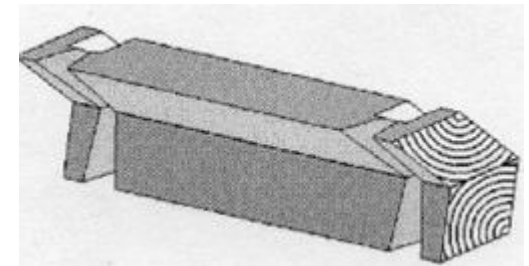
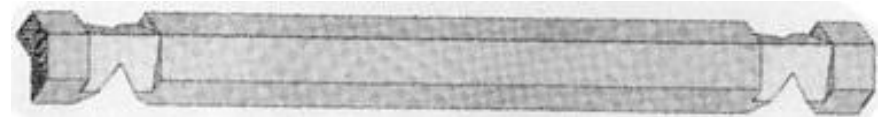
- Mallia pidetään uutena, jos samanlainen malli ei ole tullut julkiseksi ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää (tai etuoikeuspäivää, jos haetaan suojaa ulkomailla)
- *HUOM! Mallin ei Suomessa katsota tulleen julkiseksi, jos malli on 12 kk:n aikana ennen hakemuksen tekemispäivää / etuoikeuspäivää tullut julkiseksi seuraavista syistä:*
 - *mallin luoja tai tämän antamien tietojen tai suorittamien toimenpiteiden nojalla kolmannen henkilön toimin (ns. grace period eli armonaika), tai*
 - *mallin luojaan kohdistuneen väärinkäytöksen seurauksena*

Rekisteröinnin edellytykset 2/2

b) Yksilöllisyys

- Mallia pidetään yksilöllisenä, jos asiaan perehtyneen käyttäjän siitä saama kokonaisvaikutelma eroaa ennen hakemuspäivää / etuoikeuspäivää tunnetuiksi tulleiden mallien kokonaisvaikutelmasta
- Yksilöllisyyttä arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoja vapaus mallin kehittälyssä
- Yksilöllisyys pitää sisällään etteivät aivan yksinkertaiset ja tavanomaiset (tuotteelle tunnusomaiset) mallit voi saada suojaa

Hakija/haltija Victor Kemoff
(74) Asiamies
(51) Tavaraluokka 25-01
(54) Tavaranimike Seinähirsi
(72) Mallin luoja Victor Kemoff
(18) Rekisteröinti/uudistaminen
voimassa asti (*) 21.10.2014
(11) Rekisteröintinumero 24786
(15) Rekisteröintipäivä 30.04.2010
(21) Hakemusnumero 20090183
(22) Hakemuspäivä 21.10.2009

Mallisuoja

- Tuotteen yksilöllisyyttä arvioidaan haettavassa luokassa
 - Tavarat luokitellaan ensisijaisesti tarkoituksensa mukaan
 - Toissijaisesti sen esineen mukaan, johon ne kuuluvat.
 - Malliluokkia on 32 kpl
- Yksinkertaista ja tavallista muotoa ei ole tarkoitus suojata
- Suomessa rekisteröitävän mallisuojan PRH tutkii ja tarkastaa, onko malli uusi ja yksilöllinen ennen rekisteröintiä

Mallisuoja

- Kun malli rekisteröidään, suoja on voimassa 5 vuotta hakemuspäivästä lukien
 - rekisteröintiä voidaan jatkaa 4 * 5 vuotta
 - suoja- aika yhteensä 25 vuotta
- Yhteisömallin rekisteröinti ja julkaisumaksu yhteensä 365 euroa
 - yksi malli, ei salassapitoa
- Mallisuojaus Suomessa, hakemus- ja julkaisumaksu 255 euroa
- Suojatut mallit löytyvät tietokannoista www.prh.fi ja
- OHIMIN ylläpitämä [Designview](#)

Rekisteröinti ulkomailla

Ulkomailta mallisuojaaja, kolme eri vaihtoehtoa

- Kansalliset rekisteröintijärjestelmät
- Euroopan Unionin kattava yhteisömallijärjestelmä
- Mahdollisuus hakea mallisuojaaja kansainvälistä mallirekisteröintiä tarkoittavan ns. Haagin sopimusjärjestelyn mukaan

Kansallinen rekisteröinti

Kansalliset rekisteröintijärjestelmät

- Rekisteröintiä haetaan jokaisessa kohdemaassa erillisellä hakemuksella.
- Käsittely; paikallinen viranomainen kansallisen lainsäädännön mukaan.
- Hakemuskielenä on kyseisen maan kieli.
- Edellytetään paikallisen asiamiehen käyttöä.
- Lisätietoa: <http://www.prh.fi/fi/mallioikeudet/linkit.html>

Yhteisömallien rekisteröinti

- Yhteisömalli on erillinen suojajärjestelmä. (vrt. kansallinen rekisteröinti)
- Yhdellä hakemuksella voidaan saada mallisuoja kaikissa EU:n jäsenmaissa
- Yhteisömalli on luonteeltaan jakamaton,
 - suoja syntyy ja lakkaa samalla kertaa koko yhteisön alueella
- Rekisteriviranomaisena sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto OHIM (Office for Harmonization in the Internal Market, Trade Marks and Designs).
- Yhteisömallihakemus suoraan OHIMiin tai
- Patentti- ja rekisterihallitukseen
- <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/>

Rekisteröimätön yhteisömalli

- EU suoja voi saada myös rekisteröimätön mallisuoja
- Rekisteröimättömän mallin suoja tulee voimaan automaattisesti mallin tunnetuksi tekemisellä
- mallin tulee täyttää yhteisömalliasetuksessa tarkemmin säädetyt edellytykset (uutuus- ja yksilöllisyys vaatimukset)
- Rekisteröimättömän mallin suoja-aika enintään 3 vuotta
 - suoja-ala on varsin suppea, sillä suoja saa vain jäljentämistä vastaan
- Suoja on tarkoitettu lyhytikäisille tuotteille

Mallisuojan kansainvälinen rekisteröinti

- Kansainvälinen rekisteröinti tehdään WIPO:n välityksellä
 - World Intellectual Property Organisation hallinnoi Haagin sopimuksen mukaisia kansainvälisiä mallirekisteröintejä
- Kansainvälisen rekisteröinnin hakemus verkossa osoitteessa <http://www.wipo.int/hague/en/forms/>

Kansainvälisen rekisteröinnin edellytys on uutuus

- yhteisömallin 12 kuukauden armonaikaa ei tunneta

Jos aiot suojata mallin esim. Japanissa, rekisteröi ensin, julkista sitten

Osaatko suojata aineettoman omaisuutesi? –opas

Voit ladata ilmaisen oppaan osoitteesta:

http://www.diges.info/pdf/aineettomien_oikeuksien_opas.pdf

Muistilistat ja IP-pikatesti löytyvät osoitteesta:

http://www.diges.info/pdf/muistilista_monistettavat_tuotteet.pdf

http://www.diges.info/pdf/muistilista_palveluliiketoiminta.pdf

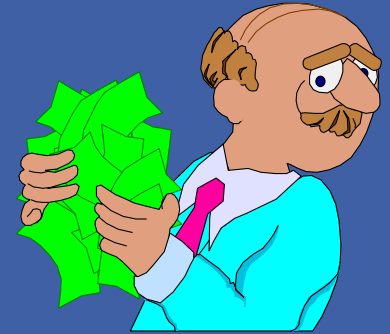
http://www.diges.info/pdf/muistilista_kulttuuri_ja_taideala.pdf

<http://www.diges.info/pdf/ip-pikatesti.pdf>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Tiedolla varmuutta -
Ideasta liiketoimintaa!

KIITOS !

Ely-keskus
Eino Jokinen
050 348 7753

eino.jokinen@ely-keskus.fi